UNIVERSITETET
I OSLO

Til: Instituttstyret
Fra: Instituttleder

Sakstype: D-sak
Møtesaksnr.: D-sak 1
Møtenr.: 8/2025
Møtedato: 24. november 2025
Notatdato: 20. november 2025
Arkivsaksnr.:
Saksbehandlere: Heidi Ekstrand, Christine Meklenborg Nilsen, Karina Kleiva

Foreløpig budsjett 2026 og langtidsprognose 2027–2030

Notatet er laget med den hensikt å orientere styret om foreløpig budsjett 2026 og langtidsprognose 2027–2030 i det ekstraordinære styremøtet 24. november 2025. Tall og sammenhenger som presenteres her vil derfor være gjenstand for videre arbeid frem til endelig budsjett 2026 og langtidsprognose 2027–2030 foreligger.

Tallstørrelser, sammenhenger og hvilke opplysninger som er innarbeidet, vil derfor kunne avvike fra endelig budsjettnotat, budsjett 2026 og langtidsprognose 2027–2030.

Forutsetningene som er lagt til grunn for budsjett- og prognosearbeidet er *beste estimat*. Beste estimat skal være det mest sannsynlige utfallet av langtidsprognosen, vurdert etter beste skjønn og fastsatt på bakgrunn av tilgjengelig informasjon, historiske data og kjente beslutninger. I tillegg til beste estimat, utarbeides det et øvre og et nedre scenario for langtidsperioden. Øvre og nedre scenario skal være realistiske scenario som instituttet bør planlegge for. De skal være basert på begrunnede forutsetninger og vurderinger av risiko og muligheter. Utfallsrommet i langtidsperioden består av beste estimat, samt øvre og nedre scenario.

Den økonomiske situasjonen til instituttet er svært krevende. I 2025 har fakultetet gitt instituttet en håndstrekning gjennom to økonomiske grep. I tillegg har en forsker tilknyttet instituttet fått et ERC Starting Grant.

Fakultetets støtte til instituttet er en engangsoverføring. Den viktigste er at vi har fått midler for syv stipendiatstillinger uten krav om tilsetting (tilsvarende ca 18,9 MNOK). Dette slår gradvis inn i økonomien fra 2026, med full årlig effekt i årene 2027–2029. I tillegg har midler fra fakultetets Faglige prioriteringer III blitt fordelt mellom IKOS og ILOS.

Instituttet vil tjene ca 11 MNOK på ERC-prosjektet. Dette slår inn i prognosene fra 2027.

Til tross for 30 MNOK i ekstrainntekter ser instituttet på et akkumulert merforbruk på 34 MNOK i 2030. Dette er en forverring sammenlignet med tidligere langtidsprognoser. Årsakene til dette er økt pensjonsalder til 72 år, lønns- og prisvekst, synkende studiepoengproduksjon og rammekutt.

Det positive er at vi ser at den strenge økonomiske styringen bærer frukter og fra 2028 vil vi gå mot mindreforbruk. Styret bes allikevel merke seg at dette forutsetter at det ikke foretas tilsettinger i perioden. Dette får konsekvenser for aktivitetene på instituttet.

Instituttledelsen ser det ikke som sannsynlig at instituttets økonomi vil være i balanse innen utgangen av 2030. Det er tre forhold som ville kunne gi økonomisk balanse: stor økning i forskningsprosjekter, flere uforutsette avganger eller stor økning i studiepoengproduksjonen. Av disse er det kun avganger som vil påvirke budsjettet med umiddelbar effekt; inntektene fra forskningsprosjekter og økt antall studiepoeng kommer med en forsinkelse. Det betyr at selv om vi får flere prosjekter og avlagte eksamener, vil den fulle effekten av disse ikke slå inn før etter langtidsprognosens slutt. Selv om vi selvfølgelig arbeider for begge deler, er det viktig å ha et lengre perspektiv på instituttets økonomi enn fem år.

Foreløpig budsjett 2026

Bakgrunn

HF mottok i slutten av juni et foreløpig disponeringsskriv fra UiO med en ramme på 724,5 millioner kroner for 2026. Det er en økning på kun 2 %, eller en inntektsøkning på 13,9 millioner kroner sammenliknet med 2025. Det er lagt inn pris- og lønnsjustering på 3,2 % i fordelingen for 2026. Pris- og lønnsjusteringen er med andre ord større enn inntektsøkningen.

UiO forventer en videreføring av kuttet i statsbudsjettet for neste år som innebærer 1 % rammereduksjon ved enhetene. For HF innebærer det et samlet kutt i rammen for 2026 på ca. 7,5 millioner kroner. Målrettet kutt fordeles med 75 % (5,5 millioner kroner) til instituttene og 25 % (1,9 millioner kroner) til fakultetsadministrasjonen. ILOS' andel utgjør 1,12 millioner kroner.

Fordeling av rammen ble behandlet av fakultetsstyret 26. september.

Endelig statsbudsjett ble lagt frem i oktober og endelig disponeringsskriv fra UiO foreligger først i desember.

UNIVERSITETET
I OSLO

Bevilgningsfinansiert virksomhet (BEV)

Bevilgningsfinansiert virksomhet (ekskl. Interne prosjekter)		Årsbudsjett 2025	Årsbudsjett 2026	Endring 2025-2026
Isolert mer-/mindreforbruk u/nettobidrag	Inntekter	-84 609	-83 687	922
	Personalkostnader	99 616	99 289	-327
	Driftskostnader	3 139	3 447	308
	Investeringer	0		0
	Sum	**18 146**	**19 049**	**903**
Nettobidrag og prosjektavslutning	Nettobidrag fra EFV	-8 106	-8 616	-511
	Prosjektavslutning			0
	Sum	**-8 106**	**-8 616**	**-511**
Isolert resultat		**10 040**	**10 432**	**392**
Overført fra i fjor	Overført fra i fjor	24 773	34 925	10 152
	Sum	**24 773**	**34 925**	**10 152**
Akkumulert resultat		**34 813**	**45 357**	**10 544**

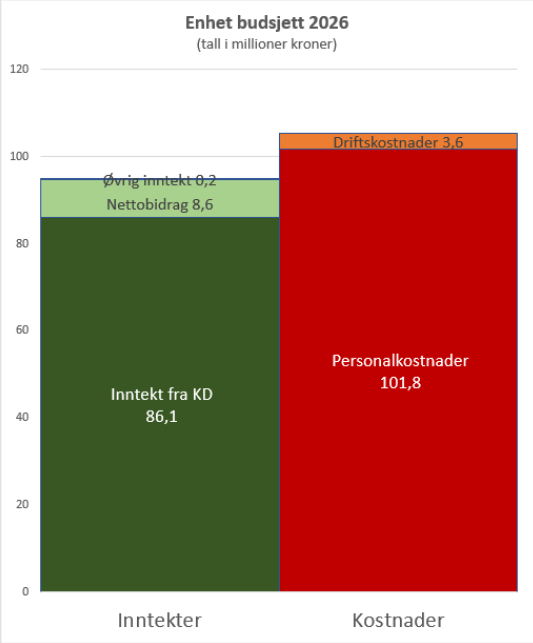
Oppsummert akkumulert resultat	Årsbudsjett 2025	Årsbudsjett 2026	Endring 2025-2026
BEV uten interne prosjekter	34 813	45 357	10 544
ILOS Strategiske utdanningssatsinger	-1 123	-2 760	-1 637
Strategiske satsinger HF - (såkornmidler Hasselgård)	0	0	0
IKOS Strategiske forskningsssatsinger (Lundblad)	-150	0	150
Totalt	**33 540**	**42 597**	**9 057**

Alle tall i tusen kroner. Merforbruk (+) / Mindreforbruk (-)

Tabellen over viser instituttets budsjett for 2026, uten interne prosjekter. Tabellen er delt mellom bevilgningene instituttet får fra fakultetet (inntekt fra Kunnskapsdepartementet) på den ene siden og nettobidrag fra eksternfinansiert virksomhet på den andre. Den nederste delen av tabellen viser andelen av dette som gjelder øremerkede aktiviteter.

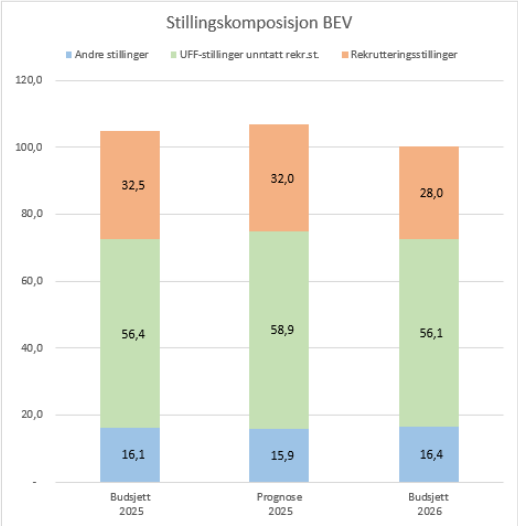
Instituttet budsjetterer med et isolert merforbruk i 2026 på ca. 10,6 millioner kroner. Årsprognosen tilsier at vårt akkumulerte resultat ved utgangen av 2025 vil være ca 35 MNOK, noe som igjen gjør at det akkumulerte resultat for 2026 ventes å være på 45,4 MNOK.

Figur 1 – Inntekter og utgifter for budsjettåret 2026.

Diagrammet i figur 1 synliggjør utfordringene ved instituttets økonomi. Personalkostnader er en større utgiftspost enn det instituttet har av inntekter. Før inntektene fra eksterne prosjekter utgjør lønn ca 119 % av instituttets inntekter. Når de eksterne midlene tas med i regnestykket, går andelen ned til 108 %. Dette betyr at instituttet i realiteten ikke har noe økonomisk handlingsrom.

Figur 2 – Sammensetning av stillinger

Personalkostnader

Det er kun små bevegelser fra budsjett 2025 til budsjett 2026, som vist i figur 2. Sammensetningen mellom de ulike stillingsgruppene er også i stor grad uendret. Utdannings-, forsknings- og formidlingsstillinger (UFF-stillinger) unntatt rekrutteringsstillinger er de fast vitenskapelig ansatte ved instituttet. Siden det ikke vil bli lyst ut stipendiatstillinger med oppstart i 2026, går antall stipendiatårsverk ned fra samme år.

Driftskostnader

Driftsbudsjettet er oversikten over poster som ikke er knyttet til fastlønn. Driftsbudsjettet er foreslått nedjustert med 0,81 MNOK for 2026 til 4,74 MNOK.

Nedjusteringene gjøres på posten for timelærere, ekstern sensur og generell drift. Midler til forskning holdes uendret fordi ledelsen ønsker å sikre forskningen ved instituttet. Midler til disputaser økes fordi vi venter ni disputaser i 2026, mot fire i 2025. Alle justeringene gjøres på bakgrunn av estimert forbruk for 2025.

Noen av midlene i tabellen kommer som øremerkinger (instituttleders og stipendiatenes driftsmidler, fakultetets strategiske satsinger) og har ingen påvirkning for instituttets økonomi. De reelle utgiftene for instituttet knyttet til driftsbudsjettet er på ca 3,4 MNOK.

Prosjekt	Delprosjekt	Budsjett '25	Budsjett '26	Endring	Merknad
102324 Felles tiltak HF	102324006 IT/AV/Lisenser - Datautstyr	200 000	200 000	0	
103015 HF utdanning	103015001 HF Undervisning	1 000 000	600 000	-400 000	Timelærere.
	103015002 Studentrettede aktiviteter	300 000	250 000	-50 000	
	103015006 Eksamen HF	800 000	500 000	-300 000	Ekstern sensur. (Nedjustering basert på estimert forbruk i 2025.)
103016 HF Generell drift	103016001 HF Generell drift	850 000	750 000	-100 000	Nedjusteres på bakgrunn av estimert forbruk 2025.
	103016004 Kompetansehevning ansatte	100 000	50 000	-50 000	
103017 HF Forskning	103017001 Forskning HF	800 000	800 000	0	Instituttets egne forskningsmidler.
	103017007 Forskergruppe 2	40 000	40 000	0	20' i driftsmidler til hvert av instituttets to sentre.
103018 HF Forskerutdanning	103018001 HF Forskerutdanning	400 000	470 000	70 000	Bedømmelse, evaluering og disputaser (Ph.d.). Økning pga flere disputaser i 2026.
103022 HF Personlige midler	103022001 Personlige midler	300 000	400 000	100 000	Oppjustering pga estimert forbruk 2025 og flere ansatte med ekstra veiledningsmidler for Ph.d.
	103022037 Instituttleder	180 000	200 000	20 000	Øremerkede midler fra HF.
103027 Personlige midler PhD	103027001 Personlige midler rek.st.	400 000	400 000	0	Driftsmidler stipendiater.
TOTALT		**5 370 000**	**4 660 000**	**-710 000**	

UNIVERSITETET
I OSLO

Foreløpig langtidsprognose 2027–2030

Bakgrunn

I forbindelse med oppdatering av langtidsprognosen for årene 2026 til 2030 legges det inn oppdatert ramme for 2026, samt estimerte langtidsrammer for årene 2027 til 2030. Langtidsrammene er kun et estimat, da UiO kun gir fakultetene, og dermed instituttene, rammer for ett år av gangen.

Langtidsrammene bygger på den totale rammen fakultetet får for 2026, med korrigeringer basert på måltall for resultatindikatorene som instituttene lager for eget institutt. I tillegg korrigeres rammen for eventuelt estimerte trekk eller tilskudd.

Beste estimat ILOS foreløpig langtidsprognose 2027–2030

	Prognose				
	2026	2027	2028	2029	2030
Inntekter	-86 262	-82651	-79 308	-71608	-65 377
Personalkostnader	101809	90790	81924	70437	67445
Driftskostnader	3328	2689	2599	252	2434
Sum	19169	10828	5215	1353	4503
Nettobidrag fra EFV	-8616	-8261	-101.32	-8408	-6551
Isolert resultat	10552	2568	-4917	-7055	-2049
Overført fra fjor	32045	42597	45165	40248	33193
Akkumulert resultat	42 597	45 165	40 248	33 193	31 144

Foreløpig langtidsprognose per november 2025.

Beste estimat og den mest realistiske langtidsprognosen etter instituttets mening, gir et akkumulert resultat i 2030 på et merforbruk på ca. 31,1 millioner kroner.

Inntekter: Instituttet har fått inntekter tilsvarende 7 stipendiatstillinger, på 18,9 millioner kroner, uten å måtte tilsette. Disse inntektene slår inn i regnskapet for fullt i 2027, med virkning ut 2029. Det er også lagt inn andre inntekter, som støtte fra den Italienske ambassade til timelærere i italiensk på 0,075 millioner kroner per år, samt PES-midler (prosjektetableringsstøtte) for innsendte EU-søknader på 0,200 millioner kroner pr år.

Personalkostnader: Personalkostnadene er mer sammensatte og består av fastlønn, timelønn til timelærere, fratrekk for NAV-refusjoner samt honorarer ifm ekstern sensur og honorarer ifm andre øremerkede aktiviteter, inkludert strategiske utdanningssatsinger.

Prognosen viser en nedgang som i hovedsak skyldes at det ikke tilsettes i nye rekrutteringsstillinger fra 2026. Fast vitenskapelig ansatte er lagt inn til hhv 70 og 72 år ifm ny pensjonsaldersgrense på 72 år. Instituttet har undersøkt hvilke planer de ansatte over 65 år har for pensjon, og dette ligger til grunn for prognosen. I perioden 2027–2030 er det en økning på 9,35 årsverk. I prognosen ligger det en professor II fra 09.2026.

Ekstern sensur er nedjustert med 0,250 millioner kroner pr år basert på en generell nedgang i 2025 samt estimert forbruk. Utgifter til timelærere er også nedjustert med 0,500 millioner kroner basert på prognosen for 2025.

Driftskostnader: Prognosen viser en betydelig nedgang fra 2026 til 2027. Dette skyldes ubrukte øremerkede midler overført fra 2025 til 2026, og som forventes å bli brukt i 2026. Fra 2027 til 2030 er det ingen vesentlige endringer.

Nettobidrag: Inntektene fra eksternfinansierte prosjekter viser en akkumulert prognose på 42 MNOK, en økning på ca 6,7 millioner kroner sammenlignet med årets langtidsprognose, som viste et nettobidrag på 35,3 millioner kroner. Det skyldes i hovedsak at instituttet fikk et nytt ERC-prosjekt med oppstart i januar 2026. Ytterligere kommentarer forklares mer detaljert i eget avsnitt under «Scenario for øvre og nedre utfallsområde».

Beste estimat	Historisk 2020	Historisk 2021	Historisk 2022	Historisk 2023	Historisk 2024	Prognose 2025	Budsjett 2026	Budsjett 2027	Budsjett 2028	Budsjett 2029	Budsjett 2030
Inntekter	-88 727	-89 916	-86 478	-89 469	-85 182	-87 678	-86 262	-82 651	-79 308	-71 608	-65 377
Personalkostnader	89 923	95 201	92 794	97 130	100 745	101 646	101 809	90 790	81 924	70 437	67 445
Driftskostnader	1 893	1 935	3 255	4 350	3 801	2 945	3 622	2 689	2 599	2 524	2 434
Investeringer	436	354	505	615	29	0	0	0	0	0	0
Sum eksl. Nettobidrag	3 525	7 574	10 077	12 627	19 393	16 914	19 169	10 828	5 215	1 353	4 503
Nettobidrag	-4 811	-4 458	-5 706	-6 814	-8 199	-6 184	-8 616	-8 261	-10 132	-8 409	-6 551
Prosjektavslutning	15	0	-100	375	28	0	0	0	0	0	0
Overforbruk BOA	0	246	-30	-216	0	0	0	0	0	0	0
Sum Nettobidrag	-4 796	-4 212	-5 836	-6 655	-8 171	-6 184	-8 616	-8 261	-10 132	-8 409	-6 551
Isolert resultat	-1 271	3 362	4 241	5 972	11 222	10 730	10 552	2 568	-4 917	-7 055	-2 049
Overført fra i fjor	2 364	1 092	4 454	8 695	14 667	24 568	35 298	45 851	48 418	43 501	36 446
Akkumulert resultat	1 092	4 454	8 695	14 667	25 888	35 298	45 851	48 418	43 501	36 446	34 397

Figur 3 Langtidsprognose - Akkumulert og isolert resultat (høyere akk resultat på 3,2 mill ifht tabellen «Beste estimat» fordi akkumulert resultat i 2025 ikke er nedjustert med mindreforbruk fra de strategiske satsingene pr. dd.

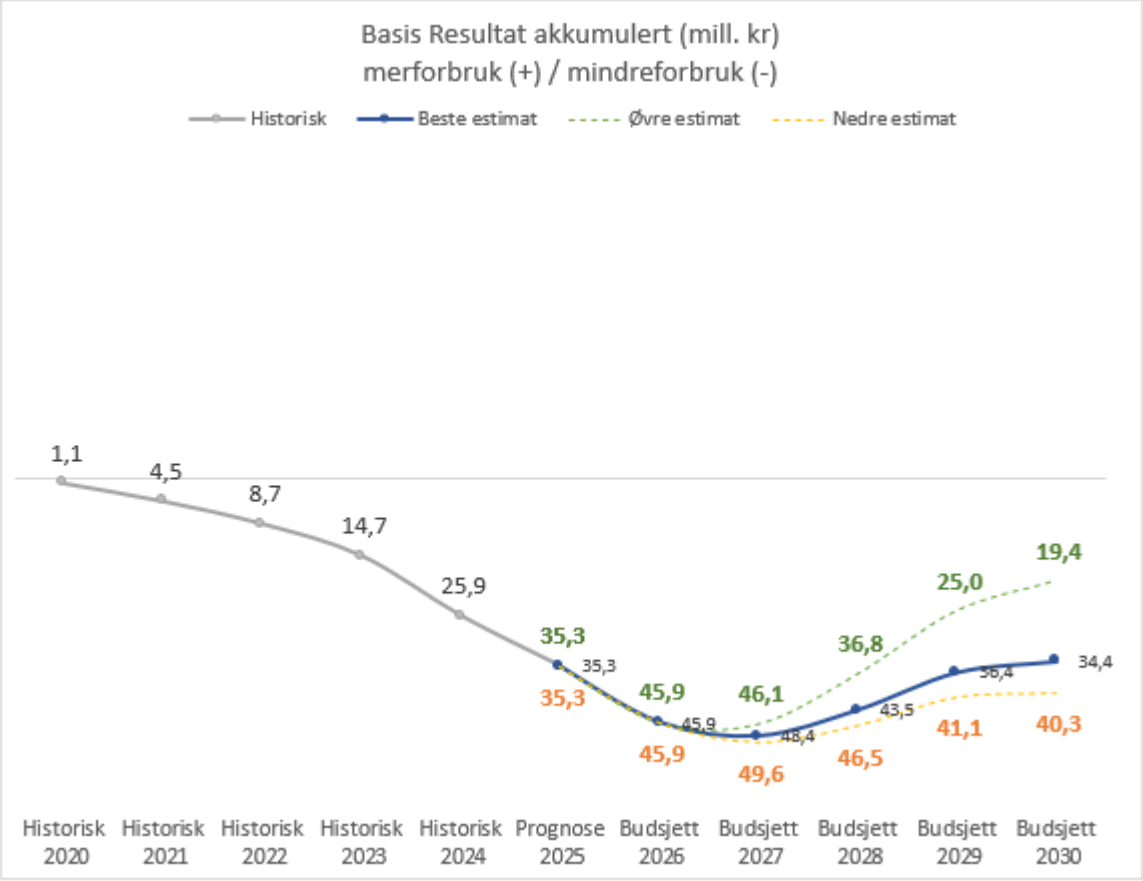
.

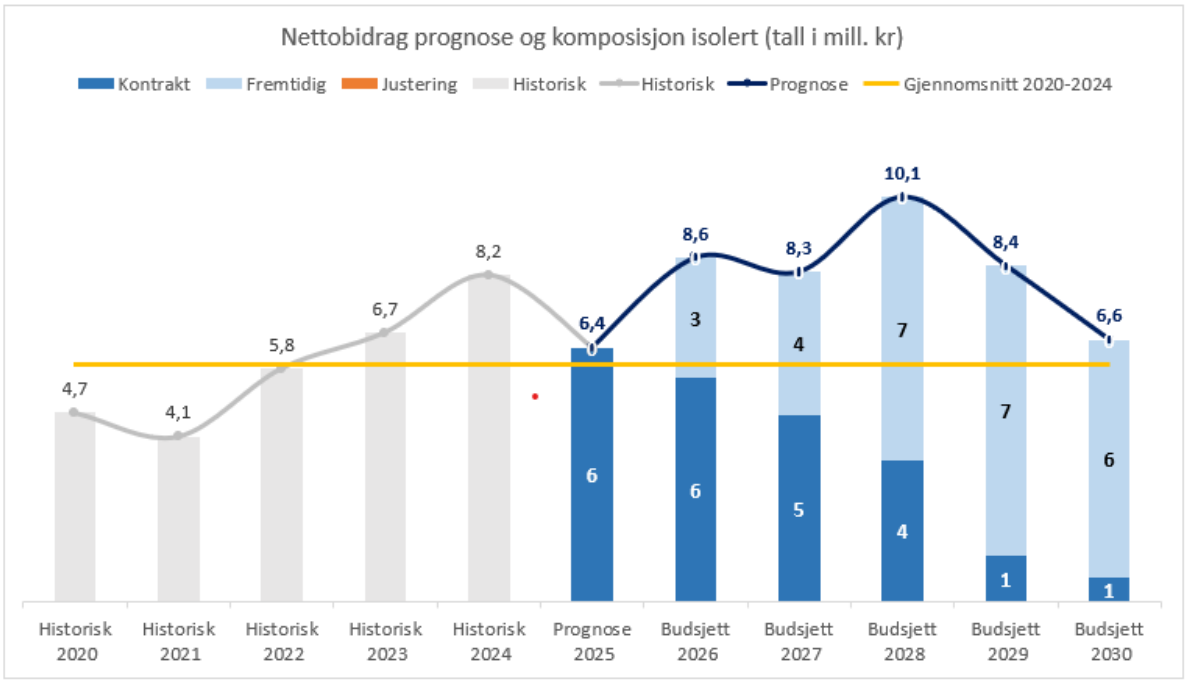
Scenario for øvre og nedre utfallsområde

Forutsetninger i simuleringen for eksternfinansiert virksomhet (BOA)

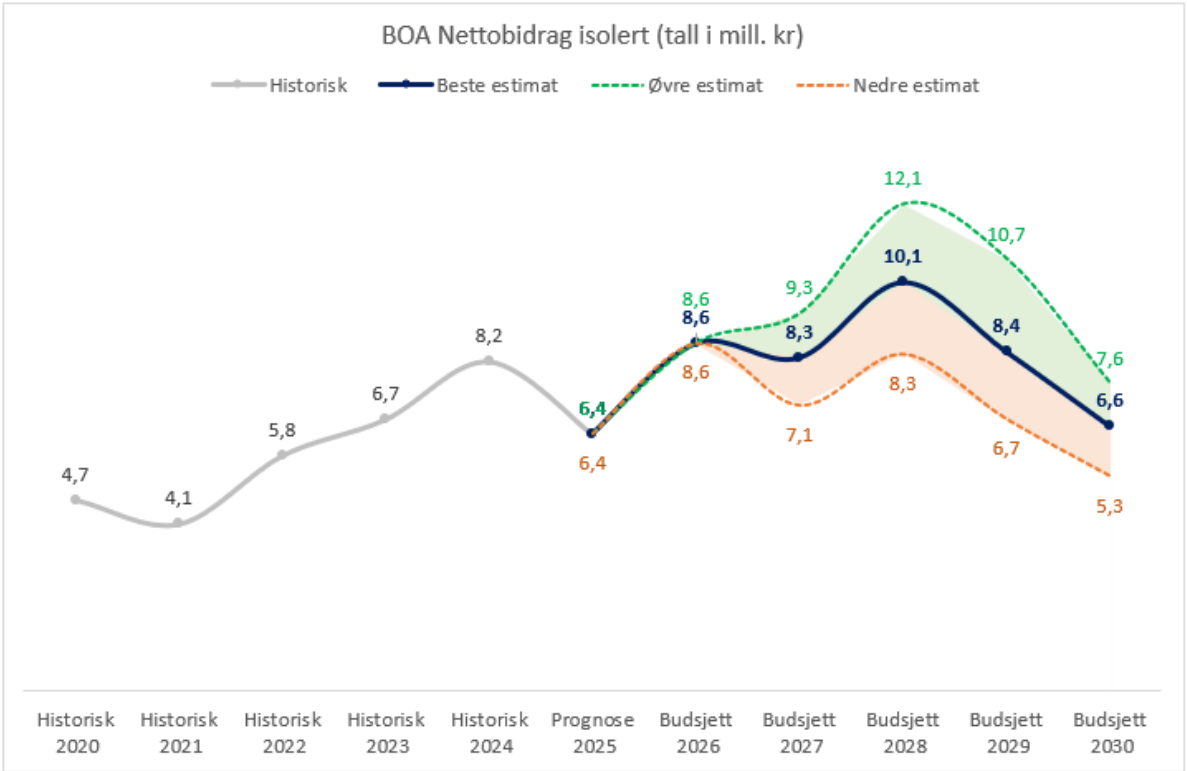
1. *Beste estimat* legger til grunn at det gis tilslag på i gjennomsnitt et nytt prosjekt fra Norges forskningsråd og et nytt MSCA-prosjekt fra EU hvert år fra september 2026.

2. *Øvre estimat* inkluderer i tillegg et nytt ERC-prosjekt med oppstart i januar 2027, samt at to ansatte går av ved fylte 67 år.
3. *Nedre estimat* ekskluderer et nytt NFR-prosjekt, og der ingen slutter før pensjonsalder.

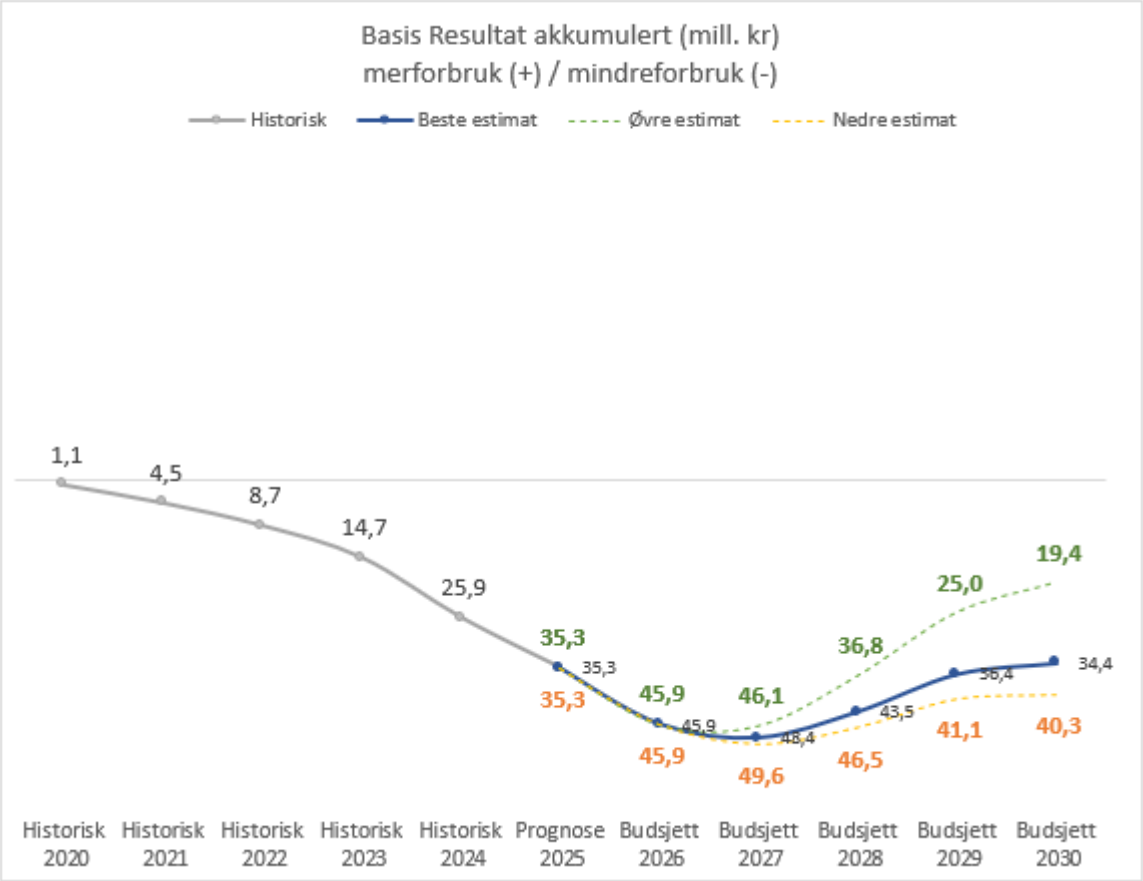

Figur 4 Nettobidrag fordelt på kontraktsfestet, fremtidig og justering.

Figur 5 Estimat for nettobidrag i langtidsperioden. Øvre, nedre og beste estimat.

Forutsetninger i simuleringen for den bevilgningsfinansierte virksomheten (basis/BEV)

1. *Beste estimat* reflekterer dagens forutsetninger og signaler fra instituttets ledelse, og prognosen for ansattes forventede avganger samt forventet tilslag på eksternfinansierte prosjekter som er lagt til grunn.
2. *Øvre estimat* reflekterer dagens forutsetninger og signaler fra instituttet, om to mulige avganger i tillegg til det som ligger i beste estimat samt tilslag på et nytt ERC-prosjekt enn det som ligger i beste estimat.
3. *Nedre estimat* reflekterer dagens forutsetninger, men uten at instituttet får tilslag på et nytt NFR-prosjekt slik det ligger i beste estimat, samt at de avganger som er lagt til grunn blir de samme.
4. Inntekter til basis/BEV fra BOA påvirkes av endringer i størrelsen på nettobidraget fra øvre og nedre scenario omtalt over.

Figur 6 Estimat for akkumulert resultat i langtidsperioden. Øvre, nedre og beste estimat.